

Előzetési díj helyben:

Egész évre 8 frt
Félévre 4 frt
Negyedévre 2 frt

Vidékre 1 forinttal több.

Hirdetési díj:

Egész oldal 20 frt
Fél oldal 10 frt
Negyed oldal 5 frt

Ezenfelül minden hirdetésnél
30 kr kincst. illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:

VASÁRNAP, SZERDÁN és PÉNTEKEN.

Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-utca
337. házszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vetetnek fel.

„Nyiltér“ sora 15 kr.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr és a kincstári illeték számítottatik.

Törvényhatósági közgyűlés.

I.

Se főispán, se polgármester, az elnöki széket egyik tanácsnok foglalta el, kinek azonban az elnöki tiszt csekély terjedelmű hangja miatt alig való, mert szavát csak közvetlen környezete érthette meg.

Most csakugyan úgy állunk, mint a gazdátlan ház, ha a háznak teteje horpad be, nem tudjuk ki fogja renoválni azt.

Egy törvényhatóság fej nélkül.

Kissé sajtóságos, de így áll a dolog, mert az ideiglenes főispán ugylátszik többé nem szándékozik a hatóság küszöbét átlépni, a véglegesített új főispán pedig még eddig nem mutatta be magát. A polgármester szabadságolva van.

Ami azonban magát a közgyűlést illeti: az népes volt, mert kenyérosztásról is szó lett, amennyiben a községi gymnasiumnál az újonnan rendszeresített hitoktatói állás volt betöltendő.

A tárgysorozat meglehetősen gyorsan öröltetett le s alig egy-két tárgynál támadt némi vitakozás ami körülbelül azt látszik mutatni, hogy a beszélni szerető városi atyák kimélni szeretik beszélő szerveiket, hogy az új főispán előtt analinkább kirukkolhassanak. Ahol felszólalások történtek is, az inkább egyszerű

feleselésnek vagy fölösleges szalmacséplésnek nevezhető, mert valami fontosabb érvelést alig hallottunk valamennyi között.

II.

Elsőnek szokás szerint felolvastatott a polgármesternek február hóri jelentése, a mi szintén szokás szerint tudomásul vétetett.

A második tárgy érdekesnek ígérkezett, amennyiben a polgármesteri válasz lett volna felolvasandó Dr Mukics Simon biztag azon interpellációjára, hogy miként történhetett Szigethy József s társainak napidijak kiutalása olyan időre, amikor a városból nem is távoztak el. Ez az ügy azonban meglapult, mert a főjegyző egyszerűen bejelentette, hogy a fegyelmi vizsgálat a közigazg. bizottság által elrendeltetvén, az interpellációra most már nincs is mit felelni.

A főjegyző előadása alkalmával az interpelláló bizotts. tag nem volt jelen és így nem is szólhatott hozzá, pedig mi úgy tudjuk, hogy interpelláció az interpelláló bizotts. tag távollétében szönyegre nem kerülhet.

A Ludovica Acemián létesített városi alapítványokat a közgyűlés kerek összegre egészítette ki s a tanács indítványa ellen egyetlen egy hang emelkedett — Dr Csillag Károlyé, — de ezt a felszólalást is hazafiatalanság vádjával leszúrta az árvaszéki elnök Pertics Mihály s így a tanács javaslata egyhangulag elfogadtatott, amely szerint az alapítvány 4500 frttal pótolandó.

A nőtanító képezde ügyében a ministerium leirt a városnak, hogy készítesse el az épület tervezetét s küldje fel azt mielőbb fölülbíralás végett, hogy az új intézet a jövő évben megnyitható legyen. Néhány apróbb hozzászólás után Mácskovich Titusznak azon indítványa fogadtatott el, hogy a város ne avatkozzék a tervezetekbe, hanem készítesse el azt a kormány saját ízlése és tetszése szerint, ne hogy a város által készített tervezet eldobva halogassa tovább az építkezés megkezdhetését.

Némi izgalommal tárgyalatott a tanács azon javaslata, hogy a város javára Bács-Bodrogh vármegye ellen 2 egyenlő ítélettel megítélt követelés végrehajtás utján behajtassék-e azonnal, vagy bevarassék a Curia határozata is? A tanács a halasztást javaolta, miután a vármegyével szemben kellő garanciát lát, de egy pár bizotts. tag okvetlen executiót akart a vármegye ellen, mert a vármegye 16 év óta huzza halassza a pert, ugyannyira: hogy az 54 357 frt 55 kr tőke járulékaival együtt ma már 100.000 frtot meghaladja. A nagy többség azonban tekintettel a szomszédsági jó viszonyra, de tekintettel különösen arra, hogy a városnak a vármegyével a vasut melletti kaszárnyaépületek miatt még nagyobb elszámolni valója lesz, az ügyet elmérgesíteni nem akarta s így igen helyesen a végrehajtás foganatosítását beállította.

A hitoktatói állásra gymnasiumunkhoz megválasztott Tumbász István, fogadja üdvözlötünk.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA

Kossuth-hoz.

— Márczius 15-ére. —

Regi dicső multunk roskadó emléke
Hol van az a zászló, melyet lobogtattál?
Amelyen korunknak legszebb jeliséje,
Ragyogó szavakkal a szent Szabadság áll.

Hol van az a zászló, miért tűnt le fénye?
Lesz-e ki utánad felemeli ujba?

Oh! hisz ez a zászló nemzetünk reménye,
Minden foszlány rajta nagyságunk mutatja.

Itt nyugszik előttem a történet könyve,
Mennyi sok dicső nap szállt mögöttünk sírba!
Ah! büszkén tekintek mégis a levélre,
Melyre a magyarnak neve van felírva.

Olvasom a könyvet, lapozgatva lassan:
„Soká volt e nemzet súlyos rabigába
És képzeletemben a trombita harsan:
„Előre a zászlót! fel a szabadságra!”

Te voltál a népnek, te voltál vezére,
Biztató szavadra, hőssé lett a gyáva,
Oh! hány nemes szívnek omlott ki a vére,
Mennyi dicső jellem veszett a csatába.

De míg elveszett száz jött helyette másik,
Mint a rügyek jönnek tavasszal a fára.
S míg a halál tépte nemzetünk virágait
Sírjukon kinyílt a Szabadság rózsája.

Te voltál a kertész népem legnagyobbja,
Te áptad hévvel a nyíló virágot, —
És küzdelmeidnek, ah! mi a jutalma?
Mit kaptál te érte? — a martyromságot.

Távol, idegenbe vigaszomat halljad:
Téged áld a nemzet, te vagy a reménye,
S bár a gyávák téged százszor megtagadnak
A te dicsőséged népünk dicsősége.

S míg él magyar ember, míg Buda vára áll
Nem fog elenyészni, nem! a te emléked;
Ki érettünk olyan sok vihart kiáltál
Éltessen az Isten még sokáig téged . . .

Lovas Rüsler Gyula

Közegészségügy.

A lefolyt február hóban városunkban, mint annak külterületén a közegészségi állapot kedvező volt.

A kórmozgalom leginkább a gyermekvilágban a 7 éven aloliaknál a ronsoló toroklob és tüdőhurut, míg a nagyobbaknál a tüdőlob volt.

A gyermekvilágban a 7 éven aloliaknál a közegészségi állapot kedvezőtlen jellegű, a felnőtteknél kedvező volt.

Meghalt e hóban 137 férfi, 101 nő, 238 összesen. Gyógykezelésben nem részesült 7 éven aluli 4 férfi; 6 nő; összesen 10; kik a kapitányi hivatalnak megbüntetés végett bejelentettek.

A halálokok a kezelő orvosok és a halottkém meghatározása szerint következők:

I. Ragályos betegségekben: ronsoló toroklob 44, hagymáz 4.

II. Egyébb betegségekben: veleszületett gyengeség 24, ránggörcsök 34, gyermekaszály 14, tüdőlob 42, tüdővész 15, bélhurut 10, gyermekágyilaz 2, gutatítás 3.

agykór 14, veselő 9, májlob 1, rák 1, elmebeteg 1, végkimerülés 2, agyhártyalob 4, szívszélhűdés 5, véletlen szerencsétlenség 1, genyverőség 1, tüdőlégdag 5.

Az elhaltak korra nézve:

0—12 hónaposok: fi 57, nő 37, összesen 94: 1—5 évig fi 28, nő 18, összesen 46: 5—10 évig fi 11, nő 8, összesen 19; 10—20 évig fi 4, nő 9, összesen 13; 20—30 évig fi 4, nő 5, összesen 9; 30—40 évig fi 5, összesen 5; 40—60 évig fi 13, nő 6, összesen 19; 60—80 évig fi 12, nő 14, összesen 26; 80 éven felül fi 5, nő 1, összesen 6. Halva szeletett nő 1, összesen 1.

A meghaltak közül törvénytelen fi 2, nő 1, összesen 3.

Élve születtek e hóbn: törvényes fi 159, nő 155, összesen 314, törvénytelen fi 9, nő 7, összesen 16.

A szülések a halálozást 92 egyénnel fölülmulta;

Az I—II. körben. Ingyen gyógykezelésben részesült: járólagosan 39, fekvő 38, kiállított vény 129, orvosi bizonyítvány 8, látélet 4; megvizsgáltattak: ragályos betegségekben szenvedők 4.

III.—IV. körben. Ingyenyógykezelésben részesült: járólagosan 143, fekvő 117, kiállított vény 317, orvosi bizonyítvány 2, látélet 2, megvizsgáltattak: trachomások 2, ragályos betegségben szenvedők 8.

Az V.—VI. körben. Ingyenyógykezelésben részesült; járólagosan 110, fekvő 59, kiállított vény 192, orvosi bizonyítvány 1, látélet 4, megvizsgáltattak: ragályos betegségekben szenvedők 4.

A VII.—VIII. körben. Ingyenyógykezelésben részesült: járólagosan 40, fekvő 20, kiállított vény 756, orvosi bizonyítvány, 15, látélet s pedig könnyű testisértésről 10, súlyos testisértés vétségéről 4, súlyos testisértés büntetéről 1, trachomások 8, ragályos betegségekben szenvedők 21.

A lefolyt hóban a 7 éven aluliaknál a roncsoló toroklob (difteritis) még mindig fennállt, csak hogy már kisebb mértékben mint a megelőző hónapban; meghalt e hóban difteritisben 44 gyermek, a hullák nagyjából a tanyákról szállítottak be. A gyógykezelés és fertőtlenítés érvényesen eszközöltetik a hatósági orvosok által. A lefolyt hóban a hatósági orvosok az összes elemi iskolák trachoma szembaj végett átvizsgáltattak és ez alkalommal részint enyhe, részben súlyos trachomások voltak, akik gyógykezelés végett a szemkórházba utasítottak.

Miután a roncsoló toroklob nagyobb mérvű apadást mutatott, az összes elemi iskolákban az előadások újból megkezdettek.

19 esetben megejtett piacvizsgálatok alkalmával elkoboztatott s megsemmisített: 20 klg. hal.

A 10 telepen 243 esetben megejtett kéj-hölgyvizsgálatok alkalmával volt: örömeány volt 30—34, közülök bujakóros 7, kórházba utasított 7.

A 3 esetben megejtett bonczolatok alkalmával megállapított halálokok: természetes halál 2, egyéb halálokok 1.

Az 1 esetben megejtett törvényszéki bonczolatok alkalmával megállapított halál-okok: elvérzés 1.

A helybeli városi kórházban és nem kórházban gyógykezeltetett: járólagosan 428, köztük 82 trachomás, fekvő 83, fi 47, nő 36.

A városi gyámházban ápolás alatt volt: fi 45, nő 48 összesen 93.

Az állategészségügy kedvező

A köztisztaság kielégítő.

Kelt Szabadkán, 1893. márczius 6 án.

Dr Kertész Sándor s. k.

A tanítók fizetése a múltban és jelenben.

(Folyt.)

Már 1870-ben, tehát alig két évvel az említett törvény életbe léptetése után egyetemes közgyűlésre sereglettek össze jobbjaink s e gyűlésben nem kevesebb mint 10 tételben foglalkoztak társadalmi állásunk és anyagi helyzetünk javításával. Ez alkalommal egyhangulag mondták ki: „Állapítsák meg a néptanítók évi fizetésének minimuma 600 frtban, a mely összeg a tényleges szolgálatban töltött minden öt év után 50 frttal emeltessék.”

És a mit 23 évvel ezelőtt kértünk, sürgettünk, azt kérjük, sürgetjük gyűléseinken, szaklapjainkban 1870-től kezdve szüntelenül s ezt kérjük, sürgetjük ma is.

Az 1890. évi egyetemes gyűlésünk oly meggyőző érvekkel, az igazságnak higgadt nyugodt hangján bizonyította a fizetés-rendezés szükségességét, hogy az elől a kormány már ki nem térhetett. Készített tehát e tárgyban törvényjavaslatot, melyet múlt évi december havában tárgyalt és fogadott el a közoktatásügyi bizottság, folyó évi január havában hozzájárult a pénzügyi bizottság, legközelebb pedig a pártértekezlet elé kerül. Ha a szabadelvű pártkör is elfogadja, semmi kétség benne, törvényt lesz s vele anyagi helyzetünk rendezve lévén az éveknél talán hosszú sorára.

És hogyan leszünk ezután?

Lehetetlen, hogy — e javaslatot olvasva — végkép el ne keseredjünk. Hiába való volt 1868-tól maig minden felszólalás, kérvényezés, könyörgés: a javaslatban még mindég ott kísértett az a 300 frtos minimum.

Kormányunk a városi és falusi tanító számára ma is csak annyit óhajtott biztosítani, a mennyit ezelőtt 111 évvel II. József elrendelt a falusi tanító számára! Újra szentesítést nyer az az alamizna, melyet már 1848-ban kevésnek talált Hunfalvi Pál és melyet a törvényhozás már 1868-ban biztosított azon tanítók számára, kik 1—2 oszt. középiskolai előtanulmány után $\frac{1}{2}$ —1 legfőlebb 2 évi kurzust végeztek s oklevelet nyervén 5—8 hónapon át tanítottak. Kormányunk nem veszi tekintetbe, azt, hogy az 1—2 osztály előtanulmány felemeltetett 4, sőt 5 osztályra (amennyiben 15 éves korában a tanuló rendszeren 5 osztályt végzett) és az 1—2 évi szaktanfolyam ma már 4 évre bővült; nem veszi tekintetbe a tanító munkássága iránt fokozatosan támasztott követeléseket sem, melyek — különösen nem magyarajku vidéken — legfontosabb, de legterheesebb hivatalok egyikévé emelik a tanítói hivatalt. És végül nem veszi figyelembe, hogy az élelmezés és a lakás viszonyok az utolsó évek alatt hullatlan arányban nőtt drágaság mellett az 1868-ikiéhez képest legalább 50%-al kedvezőtlenebbek. A kormány e szűkkeblűsége annál érthetlenebb, mert alig néhány hete, hogy az állami alkalmazottak fizetését rendezte és még a 6 gymn., polg. isk. vagy reálistiskolai osztályt végzett irnoknak is 600 frtot, a hi-

vatalatszolgáknak pedig 300—500 forintot biztosít.

A javaslat indokolásában figyelmünket felhívja e passus: „magasabb minimumot azért nem lehetett megállapítani, mert — nincsen pénzünk.”

Nem kérdezzük, hogy a többi tisztviselők számára, dúsgazdag miniszterek nyugdíjazására, országgház, országos kiállítás, füstnélküli puskapor stb, számára honnét van pénz? De hivatkozunk a vall. és közokt. minister jelentéseire, melyekben maga nyújtja a megdönthetetlen bizonyítékokat az iránt, hogy a magasabb minimum megállapítása semminemű nagyobb teherrel nem jár. Lászuk csak! Az 1890. évi kimutatás szerint a tanítók létszáma 24645. A személyi járandóság ugyanakkor kitett 11,322.269.74 frto. Esik ebből egy személyre — ide értve a rendes- és segédtanítókat — 459.38 frt. Ha a minister úr e kimutatása igaz tényeken alapul, mi áll utjában pld. a 400 forintos minimum kimondásának, a mikor minden tanítóra úgy is már 459 frt esik átlagul? Hiszen hallottuk a miniszter ur ajkáról, hogy az áll. iskolák tanítói kevés kivétellel 400 frtv már is élveznek! A tényleg hiányzó összegeket bátran fel lehet írni a fokozódó jövedelmek terhére! A községek pedig 50—100 frtnyi több kiadással még nem kerülnek csődbe. Ha pedig a felekezetek nem hajlandók tanítóikat tisztességesen ellátni, változtatásnak át közsegi iskolákká!

De még a 600 frt minimum kimondásának is mi áll az utjában? Helyezkedjünk csak az 1868-iki törvényhozás álláspontjára 1868-ban a tanítók létszáma volt: 17.792, kik összesen 3.606,114.95 frt vagyis átlag 202.68 frt fizetésben részesültek. A törvényhozás tehát az olcsóbb élet és kedvezőbb lakás viszonyok dacára, a mainál félannyi kvalifikációval bíró tanítónak, az átlagos fizetésnél $\frac{1}{3}$ -dal nagyobb minimumot biztosított. Milyet kellene ma, 459.38 frt átlag, a rendkívüli drágaság és két annyi tanulmány mellett kimondani?

Folyt. köv

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot nálunk teljesen kielégíthetőnek mondható. A több mint két hónapig tartott közben nagyobb havazással beállt zord, hideg időjárás a mezőgazdaságra nézve ezuttal minden káros következmény nélkül múlt el. A nagy hó elég gyorsan és szeliden olvadt el, úgy, hogy az őszi vetések jók. A buza szép, üde és zöld színű, csak itt, ott a lapályosabb részeken, hol a víz tovább fenmaradt, elkésett és halavany, a márcziusi kedvező időjárás azonban azt is helyrehozhatja. Általában az őszi vetésekhez a gazdák mostani állásukban sok reményt fűznek. A múlt ősszel elszaporodott egerek által okozott károk is elenyésztek, amennyiben a nagy hótakaró alatt helyre jöttek. Az egerek kipusztultak. A tavaszi munkálatok teljes erővel folyamatban vannak, a vetés és friss szántásra a több napon át dult erős szelek azonban gátolag hatottak. A vetést késleltették és rögzössé vált szántás elsimitása kétszeres munkát vett igénybe. Száraz takarmányban nincs hiány. A gyümölcsfákat és szőlőket a zord idő megviselte.

A közönség köréből.

A regale-bérlő közegei ellen naponta panaszok emeltek, hogy a szó szoros értelmében zaklatják a közönséget.

Illusztrálásul egy pár példát hozunk fel. N. N. tompai lakos földbirtokos még a múlt nyáron hozatott 100 és néhány liter bort Aradról, megérkezéssel a fogyasztást kifizette azon kijelentéssel, hogy a bort — szokás szerint — ünnepekre lefejté. Az új bérlők közegei múlt hóban vizsgálatra oda is kirándultak és találván még 42 üveg bort, újból megfizették. — N. N. szatócshoz hármával egy rendőrrel benéztek, ki az idei sertésvágását bementette és érte a fogyasztást befizette. A közegek felmászta a padlásra és két év előtti szalonna darabot találván, habár a becsületes szatócs mondotta, hiszen ezért még akkor befizettem a taksát, majdnem kényszeríték őt, mivel azt a szégyent, hogy a szatónáját elvigyék, elviselni nem akarta, hogy 10 frtot fizessen. — A pénz felvételéről nyugtát ígértek, de az mai napig nincs kezébe stb. Hát rendőri hivatalunknak általában nincs beavatkozása a bérlő s illetve közegei által napirenden elkövetett visszaélései ellen a sértett félnek elégtételt szolgáltatni? Hát statárium alatt áll velük szemben a nagy közönség? Ha valaki hibás — bűnhődjék, de ne tortúra alkalmazásával, mert tudni való, a becsületes ember inkább oda dob konczra 10 frtot, minthogy becsületét transferálással bemocskolják.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

Színház.

— Csóka Sándor színházgatót az általa a szabadkai színházlátogató közönség részére primadonnává avanzsítottatott énekesnő Bácskai (Nagy) Julcsa csunyán felültette. Most a szezon végével, midőn amugy is igen gyengén látogatják a színházat — betegség ürügye alatt hosszabb idő óta fel nem lép, — pedig esténként ott láthatni a primadonnát a páholyban és előadás után a vendéglőben kedélyes poharazás közt. A „Szultán“ című operette premier-ben is Bácskai (Nagy) Julcsának mint állítólagos primadonnának a czimszerepben kellene játszania, de ő mint értesülünk orvosi bizonyítvánnyal kimentette magát a szerep betanulásától és eljátszásától. Mi ennek az oka? Nem tudjuk. De valószínű, hogy a „Primadonna“ nem bizik eléggé iskolázatlan hangjában. Jó lesz Rakodczay uramnak ezt mihez tartás végett jó eleve tudomásul venni.

— Ösztöndíjak a M. K. Operaházban. A magas kormány hazafias bőkezűségéből a M. K. Operaház intendánsa azon helyzetbe jutott, hogy kitűzött programjának, a magyar nemzeti opera fejlesztésének céljából énekesek képzésére ösztöndíjjalásokat létesíthessen, a mely állomásokra a hazai mindkét nembeli fiatalságból mindazok pályázhatnak, a kik a megkívántató követelményekkel bírnak. Elkövetelmények mindenekelőtt kiváló hanganyag, tökéletes zenei hallás és megfelelő színpadi alak. A pályázni kívánóknak első sorban a vidéki dal- és zenegyűléseknél kell jelentkezni, az alkalmasnak ítélt pályázókat azután lehetőleg maga az intendáns

fogja az egyes nagyobb városokban személyesen meghallgatni. A további eljárásra nézve az intendáns körlevelet intézett az egyesületekhez.

— Hazánk legújabb térképe Homloka József szép s világos rajza után most jelent meg az Atheneum Kézi Lexikonának 35. füzetében. Ezen kitűnő s a legújabb adatok alapján szerkesztett térképen, nem csak minden megye más-más színnel van feltüntetve, hanem megtaláljuk benne hazánk minden jelentősebb városát s községét, az összes vasuti vonalakat, továbbá a kir. táblák területeinek határait, valamint székhelyeit, a törvényszéki helyeket, nagyobb vasuti állomásokat, szóval e kis mester-műben a közigazgatási, törvényszéki és közlekedési szempontok egyaránt érvényesülnek. A Kézi Lexikon új füzetéről (most a 35. és 36. füzet jelent meg) általánosságban csak ismételhetjük, amit már több alkalommal mondtunk, hogy a Kézi Lexikon házagpótló hazai művelődési szempontból felette fontos és közérdekű vállalatnak bizonyult, mely a maga lábán is megállhat, amennyiben minden más Lexikont nélkülözhetővé tesz, míg idegen, különösen német Conversations Lexikonok kiegészítése gyanánt épenséggel nélkülözhetlen hazai vonatkozású függelék képez. Az Atheneum Kézi Lexikona most a T betű végéhez közeledik, s így nem sokára (mint értesülünk már 4 hét múlva) befejeztetik. A teljes mű 98 önálló melléklettel füzve 12 forintba, kötve 16 forintba fog kerülni, s a részletfizetéssel foglalkozó könyvkereskedések útján 1 frtos havi részlet ellen lesz megszerezhető.

HIREK.

— Márczius 15-ét az ipartestület és polgári olva-ökör is méltóan megünnepezték, az előbbi a „Hungária“ disztermében, az utóbbi saját helyiségében rendezett közvacsorát. Mindkét helyen igen szép számú közönség jelent meg és alkalmi szonoklatokkal és hazafias dalok eléneklésével töltötték el az éjt.

— Időjárásunk a napokban szép tavaszias volt, bár az ország több részéről havazást jelentenek, erős zivatar, sőt menydörgés és villámlás mellett.

— A polgári házasság kérdését a tegnapi törvényhatósági közgyűlés nem tárgyalta. Az ügy rendkívüli közgyűlésre tüzetett ki Targyalás alá kerül e hó 26-án.

— A közigazgatási bizottság legutóbbi üléséről lapunk múlt számában többek között azt a hírt is hoztuk, hogy Jandek Mátyás városi főlevéltárnok ellen az a névtelen feljelentés tétetett a h. polgármesterhez mely szerint a levéltárból többféle aktát elsikkasztott s ezeket Németh Mátyás ügyvédnek használat végett átengedte. A vizsgálat ez ügyben folyik, de különben is Németh Mátyás ügyvéd bennünket levélileg annak kijelentésére kér fel, miszerint ennek a feljelentésnek öt illető része határozottan valótlanság, mit ezennel a legkétségesebben konstatálunk, s a mikor a fenti közlemény lapunkban megjelent, mi hittük, hogy nem igazat mondtak a bizottsági ülésen, de ha híven akarunk valamiről referálni, a történeteket elhallgatni sem szabad.

— Az új közvágóhídon hatósági felügyelet alatt közfogyasztásra levágatott

február hóban bika: 9, ökör: 6, tehén, tehen: 129, egy éven felüli borjú: 1, egy éven aluli 191 drb, összesen 336 darab. A fogyasztás szemben január hóval 81 drbbal emelkedett. Az új vágóhídnál észlelt hibák elég jelentékenyek, ez azonban külön cikk tárgyát képezi.

— Gyászbesz. Kiss János színész és neje Pataki Irma megtört szívvel tudatják egyetlen nevelt fiuknak Gézának f. hó 15-én öt éves korában rövid szenvedés után difteritiszben történt elhunytát. A temetés regnap d. u. 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe. Az elhunytat nevelő szülőin kívül gyászolják: édes szülői Kiss Ferencz s neje Árpás Katalin nagy testvérei Ferencz, Mariska és Zoltán. Legyen könnyű a föld a drága kis halottnak!

— Jászai Mari a nemzeti színház művésznője Kiss János színész és nejehez, kis gyermekük elhalálása alkalmából következő levelet intézte:

Rettenetes! Nem találok szavakat fájdalom és sajnálatom kimondására. Gyalázatos, utálatos az élet, hol ilyen szörnyűségek történnek!

Nem tudom elhinni, hogy azok a fényes szemek örökre lezáródtak.

Ha igaz, akkor én nem tudlak vigasztalni benneteket. Ti szegények! Jászaytok.

— A Pálcsra vezető „szegedi országut“ kövezése botrányos gyatrasággal folyik. Nincs kocsiut ez időszerint: A földtulajdonosok elszántották a téli utat, hatóságunk a vállalkozótól nem akarja a már kész uttestet átvenni, pedig az átadhatná. Vajjon hol járjanak hát a kocsik? Erre a kérdésre a mi túlokos polgármesterünk adhatná meg a választ, mert a közutak rendezése az ő eminens feladata, de ő ez időszerint „nyaral“ valamerre, s az országut gazdátlanul áll.

— A szegedi nők Jókainak. A szegedi nők márczius 15-én nagy értekezletet tartottak, a melyben elhatározták, hogy a Jókai-ünnepen Jókai-alapítvány címmel nagy irodalmi alapítványt tesznek, a melynek a kezelését a Dugonics-társaságra bízzák, hogy az alapítványi összeg kamataiból minden két évben egy irodalmi becsesel bíró mű jutalmatassék (pályadíjjal.) Ezenkívül nagy Jókai-ünnepélyt rendeznek s a költőt emlékalbummal üdvözlik.

— A telefon-díj ieszállítása. Örövendetesen regisztráljuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter országszerte s így városunkban is a telefon havi díját 6 frtról 5 re szállította le. Az új tarifa április 1. lép életbe.

— F. hó 14-én esti 7 órakor Bercsényi György VI. kör, Iskola utca 529. sz. a lakházának udvarán egy kazal szalma és a disznóól ismeretlen okból kigyulladt, melyet a gyorsan odaérkezett tűzoltók csakhamar elfojtottak. Jellemző, hogy a disznóólban nem malacok, hanem 16 kiló szüzdohányt találtak, mely természetesen illető helyre szállított.

— Dajkák vármegyéje. Háromezer háromszáz tizenegy gyermek van dajkaságban Vasvármegyében. Ennyiről tud a megyei tisztifőorvos. Ki tudja, hány olyan zabigyereket táplál idegen emelő, akik nincsenek a járásorvosok felügyelete alatt? De ha egygyel sincs több, ez a szám maga olyan temérdek, hogy megdöbbeníti az embert és konzekvenciák levonására kész-

teti. Milyen nagy lehet a vadházasságok s azoknak a viszonyoknak száma, melyek még a vadházasság magaslatára sem emelkedtek. S milyen nagy lehet a halandóság a kis emberek között, akikre se édesanya gondot nem fordít, se édesapa nem keres. Drágának hirdetik az emberéleket, de sehol se vesztegetik olyan könnyelműen mint nálunk. A tejjel-mézzel folyó ország rengeteg gyermektemető, melyben nap-nap után ássák a sírgödröket. A társadalom pedig folyvást csak mozgalmat indít, s a mozgalmak között pusztul az ezer-ezer apróság. A még hatralelvő böjt idejében tartani szokott egyházi szónoklatokhoz alkalmas anyagot nyújt fenti hír hitszónokainknak.

CSARNOK.

Amiért nem haragszik.

Hát én is kérem csak olyan ember vagyok mint a többi. — Honnan tudjam én, hogy „Fipsz a híres nőszebő“ mint bohózatnak ki a szerzője, mikor a színlapon az átkos szindirektor erről meg nem emlékezik, vagy hogy X. nemzeti színész milyen művészi felfogással alakít, mikor erről a fővárosi napilapok hétről-hétre nem referálnak. Pedig minálunk ezt szigorúan kell tudni, még akkor is, ha az ember végzete nem oly ihletett teremtséssel hozza össze, mint Szellemes Ibolyka. Hm! Az ilyen meg sem elégszik, hogy már 3-szor olvastad „Karthausi“-t, megértetted-e Hugó „Nyomorultjai“-t, hanem mikor a nap a legszebben süt, így paroláz:

— Ugy-e Szilárd ur meg kell hallni? Oh a halál! ... Tudja Schopenhauertől ... az iszonyatos ...

Mi sem természetesebb, hogy én is azt mondom rá, hogy iszonyatos és a „halál“ elől menekülök.

Ő ingerülten így folytatja:

— Mielőtt még valami badarságot elkövetne, adja szavát egyetért-e velem a halálban! ...

— En Schopenhauert vallom! — Mint önérzetes férfihez illik „stande péde“ kijelentem, hogy a halál gondolatával még komolyan nem foglalkoztam, mert még adóságaim nincsenek kifizetve ...

Ő ilyen férfias nyilatkozatra még kikaczag s kétségbe vonja, hogy bármelyik filosof iskolaházához is tartoznám. (Hát az igaz, hogy vizsgával egy iskolának sem vagyok adósa.) Ám Ibolyka k. a.-ra mindezért nem neheztelek, mert ahogy belekerget a „halálba“, úgy talál módot s eszközt onnan az élet „utaira“ terelni Denique itt is élvezhetlen vagyok. Legalább Szellemes Ibolyka annak tart.

Egyszer Molière „Csodadoktorját“ kérte tőlem számon. Miért ne — gondoltam magamban — és ellenzése dacára ott hagyva őt elhoztam a könyvesboltból a kívánt „Csodadoktor.“ Utóvégre még ő zsémbelt, pedig 50 krért egy eleven doktort hozhattam volna fiakkoron.

Egyszer meg oda nyilatkozott, hogy elmenne a városi közkönyvtárba egy pályázati művéhez adalékokat keresendő. Ohaja büszkeséggel töltött el és elkalauzoltam oda. Tán mert az uton a könyvtárban tanusítandó modorról instrualt, vagy hogy az olvasó-terem tropikus hőségétől lett rosszul — nem tudom, elég az hozzá, hogy nekem kellett a könyvtárnok által átnyújtott iv kérdéseire megfelelni:

Megrendelő-lap.

A mű címe: A házasság.

Szerzője: A szerelem.

A kiállító neve: { Szellemes Ibolyka.
Sajgó Szilárd

Mielőtt átadtam volna ezen kitöltött

lapot, jónak láttam annak tartalmát Ibolykával is megismertetni.

A rendelő lapot zsebre vágta, de nem titkolta, hogy az egyszer eltaláltam izlését.

Müller Ármin.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

SZALAY LÁSZLÓ A.

üggyvéd.

112. vh. szám. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróóság f. évi 1363 számú végzése által Tauszig Zsigmond lak. Szabadkán végrehajtást szenvedett Özv. Jakovics Pálné ellen lak. Szabadkán 237 rrt 18 kr tőke, és eddig összesen 44 frt 14 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 421 frt 60 kr-ra becsült borok, pálinka hordóval, üres hordók, mángoló, zsir, és egy konkoly tisztítógépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a f. évi 2253. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Szabadkán alperes V-ik kör, 543. sz. lakásán leendő eszközzésére 1893. évi márczius hó 20-ik napjának délután 2¹/₂ órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetn rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését meg-

előző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott nál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe- vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t.-c. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírott nál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-s. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán, 1893. évi márczius hó 8. napján.

Csernyus Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

oooooooooooooooooooo

Tisztán kölcsönös, részvényesei nincsenek. Az összes nyeresemény a biztosítottak javára esik.

The Mutual

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

(Alapított 1843.)

907 millió frk biztosítéki alapjával a legn gyobb pénzintézet a világon.

Biztosít emberi életet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint.

Prospectussal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál a **vezérigazgatóság Magyarországon és a szomszéd tartományok részére**

Budapest, Bécsi utca 5.

oooooooooooooooooooo

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.

Dr. Kélli Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeknek ajánlani; a kórjavulat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

N.-Szalonta, 1892. október 20.

Dr. Deme Béla,
járás és Biharm. t. b. főorvos.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

Édeskuty L.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállítónál.